

RAPPORTAGE TEMPLATE

TOEKOMSTVISIE (commissievergaderingen)

Commissie: Adviescollege voor Beroepsreglementering (ACB)

Secretaris: Jan Thijs Drupsteen

Aantal respondenten: 11

Datum: 20 april 2017

OPMERKING: het ACB heeft in afstemming met het bestuur en de directie een afwijkend proces gevolgd - de vragen in deze template zijn dan ook niet ingevuld. De reden hiervoor was gelegen in het feit dat het ACB al een visie op standardsetting op papier had gezet. Onderstaand volgt een samenvatting van de bespreking van het ACB met het bestuur, over dit document:

Verslag bespreking ACB – NBA bestuur op 20 april 2017

Met de publicatie van het inspiratiedocument van de Arenagroep, december 2016, heeft de NBA het startschot gegeven voor een brede discussie over de visie op het accountantsberoep. Daarop vooruitlopend heeft het ACB eind 2016 een notitie geschreven over Standard Setting. Deze notitie gaat in op meerdere vragen die het bestuur stelt in haar vraag om input aan afdelingen, ledengroepbesturen en raden en commissies t.b.v. een gezamenlijke visie. Zie: *Notitie Standard Setting 2020 (Gedeeld met bestuur)*.

In de notitie wordt onder andere ingegaan op de volgende zaken:

- Meer aandacht aan het betrekken van alle belanghebbenden (Verstrekkers, accountants, gebruikers, politiek) bij de totstandkoming van nieuwe regels.
- Het zou goed zijn als de regelgeving voor verslaggeving, corporate governance en controle door accountants meer in één hand wordt gebracht.
- Zorg dat voldoende specialisten (practiserend accountants) betrokken zijn bij het schrijven van de regels voor accountants. Niet om de inhoud te bepalen, maar wel om ervoor te zorgen dat de regels begrepen worden door de professionals die ze moeten toepassen en dat het begripsgebruik aansluit bij bestaande regelgeving.
- Internationale convergentie. Het bedrijfsleven is meer aan het internationaliseren en globaliseren; de accountantsregels moeten daar bij aansluiten. Nederland is geen eiland.
- Heb voldoende aandacht voor vrijwillige en verplichte dienstverlening.
- Denk na wanneer je moet reguleren en wanneer je moet stimuleren.

In aanvulling op de notitie zijn de volgende aandachtspunten besproken met het bestuur, in een gesprek op 20 april 2017:

1. Centrale rol behouden van accountant tussen verstrekker van informatie en gebruiker.
2. Aandacht voor innovatie gezien huidige ontwikkelingen. Maar innovatie betekent niet altijd meer regelgeving.

In een vervolg gesprek zijn door het ACB nog een aantal zaken besproken die in de optiek van het ACB bij kunnen dragen aan een betere beroepsuitoefening in Nederland:

- Geven van uitleg van de regels gericht op begrip van de normen en niet op het invullen van de norm. Dit kan met behulp van NBA-handreikingen maar mogelijk ook met andere vormen van communicatie.
- Internationaal inzetten op het helderder formuleren van de ISAs die gebruikt worden als basis voor de NV COS door aan te dringen op een nieuw 'Clarity project'.
- Als standard setter een actieve rol zoeken in het gesprek over de interpretatie van regels, waar de interpretatie leidt tot discussies tussen het team en de toetsers.

Daarbij is het volgende overwogen:

- Het uitvoeren van een controle is een combinatie van kritisch zijn, standaarden kennen, keuzes maken en deze tot uitvoering brengen om de op principes gebaseerde regelgeving goed toe te passen. Dat is de basis voor een oordeel gebaseerd op voldoende en toereikende controle informatie. Daarvoor moet je **niet** alleen weten hoe je de tools moet gebruiken die onderdeel zijn van de controleaanpak maar vooral met welk doel ze worden gebruikt.
- De standaarden zijn niet altijd zo duidelijk als ze kunnen zijn. Net als alle regelgeving zijn ook standaarden gebaseerd op compromissen. Dat is niet erg, dat past bij een belangenafweging. Het wordt wel erg als de onduidelijkheid in de standaarden leidt tot discussie over de norm of fouten bij de toepassing. Wij pleiten hierbij overigens niet voor een overgang van principle based regelgeving naar rules based door het invullen van open normen. Nee, wij pleiten voor helder geformuleerde regels, die beter en eenvoudiger zijn te begrijpen bij het bestuderen.
- Zelfs heldere op principes gebaseerde regelgeving kan leiden tot discussies tussen toetsers en uitvoerend accountant over gemaakte keuzes. Een professional moet zich willen verantwoorden over zijn keuzes. Daarbij moet het gaan over de vraag waren de keuzes rechtvaardig op het moment van de controle en niet over de vraag waarom je niet hebt gedaan wat de toetser zou doen.

Hoewel het ACB zich bewust is van het gevaar van verkeerde prikkels voor de kwaliteit, leren observaties dat de meeste collega's goede kwaliteit willen leveren. Het lijkt goed om de aandacht in het kader van kwaliteitsverbetering te verdelen, waarbij er in onze optiek meer aandacht moet komen voor het direct ondersteunen van en kennis overdragen aan de teams in plaats van een te eenzijdige focus op het versterken van de kwaliteitssystemen van de kantoren. Wij willen daarbij helpen onder het motto: Goede mensen beter maken!

Verder zijn de volgende zaken aan de orde gekomen in het overleg met het bestuur:

MKB-accountant

1. Goede vertegenwoordiging van de pluriforme beroepsgroep: niet alleen assurance, maar ook aandacht voor de samenstelpraktijk, ofwel een duidelijke positie voor de MKB-accountant.
2. Rol MKB-accountant als objectieve derde/vertrouwenspersoon is en blijft relevant.

3. Regelgeving MKB-accountant; focus op kennis bij MKB accountant om bestaande regelgeving om te zetten naar gebruik per organisatie of opdracht. In plaats van een oplossing te zoeken in meer (kant en klare) regelgeving.

Innovatie

4. De invloed van de huidige (technologische) ontwikkelingen werken verschillend uit voor de verschillende accountants. Hier moet voldoende aandacht aan (blijven) worden besteed.
5. Innovatie en vernieuwing heeft vooraf geen vastomlijnd eindresultaat. We moeten hierbij ook 'buiten de hokjes' durven denken. Dit is een proces, kost tijd en is niet gereguleerd onder de huidige regelgeving. Een voorbeeld hiervan is dat de accountant naar mening van het ACB de ruimte zou moeten hebben om zijn mening te geven. Dit vraagt meer van het assertieve vermogen van de accountant: de accountant analyseert allereerst het probleem, om vervolgens te bedenken: wat is mijn doel? Wat ga ik er aan doen? Wat is de uitkomst? Dat is naar de mening van het ACB 'vertrouwen creëren en zijn professie naar behoren uitoefenen'. Dit lijkt wel tegen de trend van steeds meer voldoen aan de regels in te gaan.
6. Bovenstaand pleidooi van het ACB om 'meer buiten de bestaande hokjes te denken' ziet het bestuur niet gemakkelijk landen in het maatschappelijk verkeer. Het strookt namelijk niet met de tendens om in eerste instantie 'compliant' te zijn. Volgens het bestuur is de hedendaagse jonge accountant ten onrechte meer bezig met 'compliant' te zijn en de regels geforceerd te volgen, dan regelgeving in te zetten ten gunste van goede beroepsuitoefening. Regels moeten niet belemmeren, maar goede beroepsuitoefening bevorderen, aldus het bestuur. Het probleem hierbij zit zowel in de regelgeving zelf als in de toepassing ervan.
7. Zorg dat toetsen voor de getoetste bijdraagt aan kwaliteitsverbetering en niet gepercipieerd wordt als puur 'compliance driven'.

Betrouwbaarheid en aansprakelijkheid

8. Vanrails aangeven verdient de voorkeur boven meer en nieuwe regelgeving.
9. Betrouwbaarheid garanderen is een belangrijke factor binnen de rol van de accountant. De huidige ontwikkelingen vragen op dit vlak aanpassing van de regelgeving. Probleem is wellicht dat het maatschappelijk verkeer minder vertrouwen heeft in de rol van de accountant en die accountant dus niet meer 'betrouwbaar' vindt. De uitspraak van de accountant (diens oordeel) wordt meer en meer gezien als een 'vrijbrief' voor het aansprakelijk stellen (zie onderstaand punt: 10. Aansprakelijkheid neemt toe) dan als iets waaraan zekerheid kan worden ontleend.
10. Aansprakelijkheid neemt toe.
11. Perceptie buitenwacht: professionaliteit en vertrouwen zijn meer dan enkel controle. Verwachtingsmanagement is hierbij erg belangrijk.
12. De verwachting is dat er meer vraag zal zijn naar frequenter en meer rapporteren i.p.v. of naast een jaarlijkse rapportage. Accountants zullen tijdig op deze trend moeten inspelen: vooruitkijken i.p.v. terugkijken. De mogelijkheid bestaat dat er op korte termijn partijen in de markt opstaan die hierop zullen inspelen.
13. Gebruikers geven aan meer behoefte te hebben aan informatie over entiteiten. Het ACB is van mening dat de huidige Standaarden niet alles regelen. Er zijn dus best mogelijkheden waarbij de accountant meer ruimte kan nemen om zijn eigen mening te geven. Dit neemt niet weg dat het ACB van mening is dat ondernemingen primair zelf de noodzakelijke verantwoordingsinformatie moeten verstrekken. Nader onderzoek moet uitwijzen of de extra informatie dan ook niet beter door organisaties naar buiten kan worden brengen. Dit om de centrale

middenpositie van de accountant niet in gevaar te brengen. Waarbij deze centrale middenpositie niet zozeer moet worden gezien als de rol van de grijze muis, als wel die van de objectieve derde: grijs – wit – zwart en soms kleurrijk op de voorgrond.

1.	<u>Samenvatting:</u> Wat zijn de belangrijkste uitkomsten uit het onderzoek en de discussie volgens de commissie?
2.	<u>Compleet:</u> Is met deze uitkomsten volledig in beeld gebracht wat de toekomst de beroepsgroep gaat brengen en wat er nodig is om daarin succesvol te zijn? Of ontbreken er zaken die moeten worden meegenomen bij verdere visievorming of waarover we moeten doorpraten?
4.	<u>Aanbevelingen:</u> Welke aanbevelingen wil de commissie in het licht van dit project 'toekomstvisie' doen aan het bestuur van de NBA.
5.	<u>Overig:</u> andere punten of feedback naar aanleiding van deze commissievergadering